

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Neugodni mirisi u operativnoj sali
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	20.12.2018. godine, 19:10 do 07:00, kontrola letenja
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	
Opis događaja:	<p>I</p> <p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Skoro ista situacija kao i sinoć. Večeras manje smrdi nego sinoć, a više grize za oči nego sinoć. Znači: Problemi sa kvalitetom vazduha; sala smrdi na ćumur, grize za oči, izaziva mučninu, glavobolju, otežava vid...”</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Nerješen problem ventilacije.”</p> <p>Na pitanje šta bi bilo moguće uraditi da se ovakav događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Nabaviti i instalirati adekvatnu ventilaciju.”</p> <p>II</p> <p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Smrad u sali koji grize za grlo i oči. Nakon sat boravka u sali počne uticati na vid.”</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Vjerovatno problem sa ventilacijom.”</p>

<p>Opis događaja:</p>	<p>Na pitanje šta bi bilo moguće uraditi da se ovakav događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Ugraditi ventilaciju koja će dovoljno čistiti vazduh da se ovo ne dešava.”</p> <p>III</p> <p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Nepodnošljiv smrad u operativnoj sali! Problem koji se ponavlja svake zime!”</p> <p>Na pitanje koji su mogući uzroci događaja, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Problem sa sistemom za pročišćavanje vazduha!”</p> <p>Na pitanje šta bi bilo moguće uraditi da se ovakav događaj izbjegne, podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>“Pod hitno nabaviti adekvatnu ventilaciju.”</p>
<p>Opis postupaka učesnika u događaju:</p>	
<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Zaključci provedene interne istrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Provedeno je mjerenje u periodu povećanog aero-zagađenja u gradu, na osnovu kojeg je moguće utvrditi stvarnu efikasnost primjenjenih filtera na postojećoj klima komori i pripremnoj jedinici za poboljšanje kvaliteta vazduha u ATCU I, te dostavljeni rezultati ne ukazuju na prekoračenja dozvoljenih vrijednosti polutanata; -30.04.2018. godine postavljena je pripremna jedinica za poboljšanje kvaliteta vazduha u ATCU I, koja predstavlja prelazno rješenje s ciljem poboljšanja kvaliteta vazduha; -Prema dostupnim podacima međuprostor duplog poda, te tehnička oprema i instalacije nisu redovno čišćeni od vremena instalacije istih u ATCU I, te je utvrđena potreba za čišćenjem; -Podna obloga je postavljena 2014. godine, te od tad nije zamjenjena novom, a ista je mogla akumulirati nečistoće, te uticati na kvalitet vazduha u operativnoj sali ATCU I, što je vidljivo iz rezultata mjerenja; -Izvođač radova mjerenja kvaliteta vazduha je naveo mogućnost prolaska netretiranog vazduha u prostor operativne sale ATCU I; -BHANSA ne posjeduje interne standarde koji se odnose na kvalitet vazduha, propisanu temperaturu, osvjetljenje, vlažnost vazduha i slično, a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi. <p>2. Stručna lica SMD-a su izvršila analizu događaja.</p>
<p>Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)</p>	<p>D3 prema ESARR-u 2, 4D prema ICAO-u</p> <p>Ovaj događaj je prouzrokovao smetnje u radu operativnog osoblja, a što se frekvencije tiče povremeno se dešava.</p>

Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>-Utvrđiti potrebu za procjenom rizika za rad u postojećim uslovima radne okoline u Operativnoj sali ATCU I.</p> <p>-Definisati interne standarde BHANSA-e koji se odnose na propisanu temperaturu, osvjetljenje, kvalitet i vlažnost vazduha i slično, a koji su od značaja za neometano pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi, uzimajući u obzir nacionalne/entitetske propise ili druge raspoložive preporuke.</p> <p>-Izvršiti zamjenu vanjskih vrata operativne sale u ATCU I, s ciljem osiguranja kvalitetnog zaptivanja i onemogućavanja ulaska onečišćenih čestica vanjskog vazduha.</p> <p>-Organizovati čišćenje međuprostora duplog poda u operativnoj sali kontrole letenja.</p>
Prijedlog drugih mjera:	Nema
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	Enes Mujezinović,